

СОНЦА:
Усход, заход, дзёньні дні:
Мінск — 5.30, 21.00, 15.30;
Віцебск — 5.15, 20.55, 15.40;
Магілёў — 5.10, 20.40, 15.30;
Гомель — 5.24, 20.36, 15.14;
Гродна — 5.48, 21.12, 15.24;
Брэст — 5.53, 21.08, 15.16.

МЕСЯЦ:
Першая квадра 3 жніўня.

ІМЯНЫ:
Барыс і Глеба, Хрысціян,
Палікарп;
Слава, Януша

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЖНІўНЯ 1992 г.
Чацвер, № 155 (21933)

● цана 1 рубель

ВОЗГАДАЎ ВОЗГАДАЎ ВОЗГАДАЎ

ПАСТАНОВА

Правадзіма Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

АБ ЗАЦВЕРДЖЭННІ СКАДУ САВЕТА
КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Правадзіма Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь паста-

нава: Зацвердзіць Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

у наступным складзе:

Саковіч В. А. — Старшыня Савета Кантрольнай палаты
Корбут М. П. — намеснік Старшыні Кантрольнай палаты
Далгалёў В. Б. — намеснік Старшыні Кантрольнай палаты
Радомскі В. І. — намеснік Старшыні Кантрольнай палаты
Глушчэвіч Я. М. — начальнік упраўлення арганізацыйна-пра-

вавой работы Кантрольнай палаты.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

С. ШУШКЕВІЧ.

24 ліпеня 1992 г.

г. Мінск.

ПАСТАНОВА

Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

АБ МАТЭРЫЯЛЬНА ПАДТРЫМЦІ НЕПРАЦЮЮЧЫХ
ПЕНСІЯНЕРАў

У мэтах неадпушчэння зніжэння жыццёвага ўзроўню непра-

цуючых пенсіянераў ва ўмовах далейшай рэарганізацыі цэн Са-

вета Міністраў Рэспублікі Беларусь паставаляе:

1. Прыняць прапанову Пенсійнага фонду аб аднаразовай

выплате ў жніўні гэтага года кожнаму непрацуючаму пенсіе-

неру 300 рублёў і аб фінансаванні ўказаных расходаў аргані-

савальнага забеспячэння за кошт сродкаў фонду.

2. Прайсці Нацыянальным банкам прадстаўляць пры неабход-

насці Пенсійнаму фонду крэдыт для забеспячэння свечасо-

вай выплаты пенсій і дамог.

Першы намеснік Старшыні Савета

Міністраў Рэспублікі Беларусь М. ІСІНІКОВІЧ.

Кіраўніц праца Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

М. КАЛЮ.

5 жніўня 1992 г.

г. Мінск.

ТРАНСНАЦЫЯНАЛЬНАЯ, ТРАНСПАРТЫЙНАЯ

У Мінску адбылася І канферэнцыя беларускіх членаў Транснацыянальнай Радзікальнай партыі. У кан-

ферэнцыі прынялі ўдзел ка-
ля 50 дэлегатаў, у тым ліку
народны дэпутат Беларусі
Юген Цумарэ, старшыня
АДПБ Аляксандр Дабра-

вадзіц (госпс), член феде-
ральнага савета ТРП Анд-
рэя Тамбуры (Італія), прад-
стаўнік акадэмічных аргані-
зацый Украіны і Расіі.

Радзікальная партыя бы-
ла створана ў 1965 годзе ў
Італіі на базе левага крыла
Ліберальнай партыі і ўд-
зельніцкай студэнцкай руху.

Зараз Радзікальная
партыя налічвае звыш 5.000
членаў у 25 краінах Еўро-

пмы, Амерыкі, Азіі, Афрыкі,
у тым ліку і ў рэспубліках
былога Саветаў Саюза.

Асноўныя задачы партыі —

абарона правоў чалавека,

акцыянальнае лозунга аб

Злучэнні Штатах Еўропы,

адмена смяротнага пака-

рання, права на адмову ад

воінскай службы, барацьба

з наркотыкамі, экалогія.

Гэта, напэўна, адзіная партыя

у свеце, якая не забараняе

сваім членам знаходзіцца ў

іншых палітычных партыях і ў

гэтым сэнсе не

можна параўнаць з шырокім

непартыйным рухам за права

чалавека. Методы бара-

дзбы — актыўнае палі-

тычнае ненасілье.

Аляксей ГАЛІЧ.

ДЗІКІ-«КАМБАЙНЕРЫ»

ГОМЕЛЬ. Яшчэ не закончылася жніво, а дзе-нідзе пачалася
актыўная ўборка позніх сарту буйбы. Ці не рана? Не, бо
ў гэтых месцах развіццё больш чым трэба. Так, у
саўгасе «Камарыні» Брагінскага раёна яны паспелі начыс-

та «перараць» ужо больш за 10 гектараў хмыльня. Да ўказа-
най лічбы дзікі-«камбайнеры», як трапіла хмыльня ў нарэзе
гэтых жывёлі, набліжаюцца і ў калгасе імя Фрунзе таго ж
Брагінскага раёна, а таксама ў некаторых іншых гаспадарках
Нараўляншчыны і Чачэрышчыны.

Нашэце дзікоў стала тут сапраўдным бедствам — яны па-
даюць і выгнаноў пасевы аўса, ячменю, іншых культур,
раскопваюць бурты. Калектывы калгасаў і саўгасаў арганізоў-

ваюць нацыянальнае ўзброенае стральбіна партыёй. Аднак гэта пакуль дапамагае мала. Тым больш што летні ніх-
то не дае дазволу на адстрэл дзікоў.

А 3 НЕБА СТРАХОУКІ НЕ ЗАПАТРАБУЕШ

БУДА-КАШАЛЕВА. Нясцерпная спека тут дзе-нідзе пера-
мяняецца кароткімі, але небяспечнымі навамі. Адна з іх
абрушваецца на зямлі калгаса імя Леніна і нарабіла бяду.

Бымшам з градавыбоў на працягу 15—
20 хвілін лупаць град, які
так «абмаляваў» 300-гектар-
нае поле аўса, ячменю і жы-
та, што там мала што за-
сталася ўбярэць. Вось тут і
ўспомнілі пра пінераў, якіх
раней мабілізоўвалі на збор
каласкоў. Толькі дзе сёння
знайдзеш тых пінераў?

Таму, вывешы на «паране-
ны» палесті камбайны, каб
хоць нешта збярэць з іх, у
калгасе з болем у сэрцы
склаў акт аб уроні, які на-
несла стыхія.

Толькі ад гэтага не ляч-
чы, бо пакуль ніхто не хо-
чае пачаць страхуюку. А да
неба, як вядома, прэтэн-
зій не прад'явіш.

БОЛЬШ ТАКІХ БЫ ФЕРМЕРАў

ГОМЕЛЬ. Мада што веры ў поспех фермера Леаніда Пар-
фіякова, калі ён узяў у карыстанне запущаны 46-гектарны
сад, спісаны з балансу калгаса імя ХХІІ з'езда КПСС.

Маўляў, ён і стары, і сар-
тыяныя перспектывы.
— Але аграном-садавод,
які закончыў Ціміразевскую
акадэмію, за кароткі час
так наладзіў справу, што
сёлетня мае намер прадаць
гараджанам 1,5 тысячы тон
яблыкаў.

Калі б у вобласці знайш-
лося яшчэ некалькі такіх
фермераў, адпала б неаб-
ходнасць ездзіць за вітамі-
намі ў блізкае і далёкае за-
межжа, які гэта робіцца ця-
пер.

Таму, вывешы на «паране-
ны» палесті камбайны, каб
хоць нешта збярэць з іх, у
калгасе з болем у сэрцы
склаў акт аб уроні, які на-
несла стыхія.

Толькі ад гэтага не ляч-
чы, бо пакуль ніхто не хо-
чае пачаць страхуюку. А да
неба, як вядома, прэтэн-
зій не прад'явіш.

БОЛЬШ ТАКІХ БЫ ФЕРМЕРАў

ГОМЕЛЬ. Мада што веры ў поспех фермера Леаніда Пар-

фіякова, калі ён узяў у карыстанне запущаны 46-гектарны

сад, спісаны з балансу калгаса імя ХХІІ з'езда КПСС.

Маўляў, ён і стары, і сар-

тыяныя перспектывы.

— Але аграном-садавод,

які закончыў Ціміразевскую

акадэмію, за кароткі час

так наладзіў справу, што

сёлетня мае намер прадаць

гараджанам 1,5 тысячы тон

яблыкаў.

Калі б у вобласці знайш-

лося яшчэ некалькі такіх

фермераў, адпала б неаб-

ходнасць ездзіць за вітамі-

намі ў блізкае і далёкае за-

межжа, які гэта робіцца ця-

пер.

Таму, вывешы на «паране-

ны» палесті камбайны, каб

хоць нешта збярэць з іх, у

калгасе з болем у сэрцы

склаў акт аб уроні, які на-

несла стыхія.

Толькі ад гэтага не ляч-

чы, бо пакуль ніхто не хо-

чае пачаць страхуюку. А да

неба, як вядома, прэтэн-

зій не прад'явіш.

БОЛЬШ ТАКІХ БЫ ФЕРМЕРАў

ГОМЕЛЬ. Мада што веры ў поспех фермера Леаніда Пар-

фіякова, калі ён узяў у карыстанне запущаны 46-гектарны

сад, спісаны з балансу калгаса імя ХХІІ з'езда КПСС.

Маўляў, ён і стары, і сар-

тыяныя перспектывы.

— Але аграном-садавод,

які закончыў Ціміразевскую

акадэмію, за кароткі час

так наладзіў справу, што

сёлетня мае намер прадаць

гараджанам 1,5 тысячы тон

яблыкаў.

Калі б у вобласці знайш-

лося яшчэ некалькі такіх

фермераў, адпала б неаб-

ходнасць ездзіць за вітамі-

намі ў блізкае і далёкае за-

межжа, які гэта робіцца ця-

пер.

ПРЫСПЕШВАЕ ЖНІВО ХЛЕБАРОБА

Савет Міністраў Беларусі прыняў паставу «Аб хадзе
выканання рашэнняў Савета
Міністраў Рэспублікі Беларусь
на пытанні павелічэння вы-
творчасці кармоў і фарміраван-
ня дзяржаўных рэсурсаў збож-
жа ў 1992 годзе».

У ёй, у прыватнасці, гаворы-
цца, што Міністэрствам сельска-
гаспадаркі і прадуктаў харча-
вання і яго арганамі на месцах,
аб'яўкамі і райвыканко-
мамі не прыняты меры па вы-
кананні рашэнняў урада па
пытаннях павелічэння выт-
ворчасці кармоў і фарміраван-
ня дзяржаўных рэсурсаў збож-
жа ў 1992 годзе. Гаспадаркамі бы-
лі ўпущаны лепшыя тэрміны
ўборкі шматлікіх сарту пер-
шага ўжоску, не выкарыстоў-
валіся магчымасці для нарыхтоў-
кі кармоў на сельскагаспа-
дарчых угоддзях. А гэта ў сваю
чаргу прывяло да зніжэння аб'-
ёму назапашвання травяністых
кармоў.

У гэтым па рэспубліцы на-
рыхтавана толькі 7,6 цэнтнера
кармавых адзінак на ўмоўную
галаву жывёлы супраць 8 цэн-
тнераў у мінулым годзе. Ва ўсіх
абласцях назапашана значнае
адставанне ў параўнанні з м-
жым годам. У Гродзенскай
вобласці ён 11 працэнтаў менш,
Магілёўскай — на 9, Віцебскай
— на 6, Мінскай — на 5 і Гомель-
скай — на 3 працэнты.

Як выклікала напружаную
ацэнку ў рэспубліцы
кармоў і фарміраванне рэсурсаў
збожжа Савет Міністраў
рэспублікі. У паставе падкрэ-
слена, што сітуацыя патра-
буе тэрміновых мер, якія б да-
лі магчымасці ў самя карот-
кія тэрміны змяніць становішча

спраў, забеспячэння грамадскую
жывёлагадоўлю кармамі, свое-
часова правесці ўборачныя ра-
боты, паставіць у дзяржаўныя
рэсурсы збожжа ва ўстаноў-
чых аб'ёмах.

У сувязі з гэтым Савет Міні-
страў Рэспублікі Беларусь па-
ставаляе:

зварнуць увагу старшын абл-
выканкомаў, кіраўніцтва Міні-
стэрства сельскай гаспадаркі і
прадуктаў харчавання на неад-
вальнасць выканання паставы
Савета Міністраў Рэспублікі
Беларусь ад 12 чэрвеня 1992 г.
№ 363 «Аб мерах па павелічэн-
ні вытворчасці і наважэнню
якасці кармоў ў 1992 годзе» ў
частцы забеспячэння больш вы-
сокіх тэмпаў нарыхтоўкі кар-
моў, накіравання ў гэты час у
вёску рабочых і служачых, тэх-
нікі з прамысловых прадпры-
емстваў, арганізацыя і ўстаноў-
ка ў гарадах і раённых цэнтрах.

Даручыць аб'яўкамі, зацвер-
джанымі ў Савета Міністраў
Міністраў Рэспублікі Бела-
русь ад 6 ліпеня 1992 г. № 690,
у тымднёў тэрмін разгледзець
па кожнаму раёну становішча
спраў з забеспячэннем жывёла-
гадоўлі кармамі, уборкай ура-
джаў, выкананнем абавязковых
паставы збожжа ў дзяржаўныя
рэсурсы, далажыць аб гэтым
ураду. Выправаць меры па
павелічэнню кармавых рэсурсаў
за кошт расшырэння плошчаў
пад паслухоўнымі і пяржы-
шчымі культурамі, касымі па
сельскагаспадарчых угоддзях,
поўнага збору і захаванні
ўсіх відаў кармоў, па забяспі-
ненню кожнай гаспадаркі на-
сеннем, правядзенню сфінс аз-
мы культур, расу і іншых ве-
аддальных работ. Ажыццявіць

спраў, забеспячэння грамадскую
жывёлагадоўлю кармамі, свое-
часова правесці ўборачныя ра-
боты, паставіць у дзяржаўныя
рэсурсы збожжа ва ўстаноў-
чых аб'ёмах.

У сувязі з гэтым Савет Міні-
страў Рэспублікі Беларусь па-
ставаляе:

зварнуць увагу старшын абл-
выканкомаў, кіраўніцтва Міні-
стэрства сельскай гаспадаркі і
прадуктаў харчавання на неад-
вальнасць выканання паставы
Савета Міністраў Рэспублікі
Беларусь ад 12 чэрвеня 1992 г.
№ 363 «Аб мерах па павелічэн-
ні вытворчасці і наважэнню
якасці кармоў ў 1992 годзе» ў
частцы забеспячэння больш вы-
сокіх тэмпаў нарыхтоўкі кар-
моў, накіравання ў гэты час у
вёску рабочых і служачых, тэх-
нікі з прамысловых прадпры-
емстваў, арганізацыя і ўстаноў-
ка ў гарадах і раённых цэнтрах.

Даручыць аб'яўкамі, зацвер-
джанымі ў Савета Міністраў
Міністраў Рэспублікі Бела-
русь ад 6 ліпеня 1992 г. № 690,
у тымднёў тэрмін разгледзець
па кожнаму раёну становішча
спраў з забеспячэннем жывёла-
гадоўлі кармамі, уборкай ура-
джаў, выкананнем абавязковых
паставы збожжа ў дзяржаўныя
рэсурсы, далажыць аб гэтым
ураду. Выправаць меры па
павелічэнню кармавых рэсурсаў
за кошт расшырэння плошчаў
пад паслухоўнымі і пяржы-
шчымі культурамі, касымі па
сельскагаспадарчых угоддзях,
поўнага збору і захаванні
ўсіх відаў кармоў, па забяспі-
ненню кожнай гаспадаркі на-
сеннем, правядзенню сфінс аз-
мы культур, расу і іншых ве-
аддальных работ. Ажыццявіць

спраў, забеспячэння грамадскую
жывёлагадоўлю кармамі, свое-
часова правесці ўборачныя ра-
боты, паставіць у дзяржаўныя
рэсурсы збожжа ва ўстаноў-
чых аб'ёмах.

У сувязі з гэтым Савет Міні-
страў Рэспублікі Беларусь па-
ставаляе:

зварнуць увагу старшын абл-
выканкомаў, кіраўніцтва Міні-
стэрства сельскай гаспадаркі і
прадуктаў харчавання на неад-
вальнасць выканання паставы
Савета Міністраў Рэспублікі
Беларусь ад 12 чэрвеня 1992 г.
№ 363 «Аб мерах па павелічэн-
ні вытворчасці і наважэнню
якасці кармоў ў 1992 годзе» ў
частцы забеспячэння больш вы-
сокіх тэмпаў нарыхтоўкі кар-
моў, накіравання ў гэты час у
вёску рабочых і служачых, тэх-
нікі з прамысловых прадпры-
емстваў, арганізацыя і ўстаноў-
ка ў гарадах і раённых цэнтрах.

Даручыць аб'яўкамі, зацвер-
джанымі ў Савета Міністраў
Міністраў Рэспублікі Бела-
русь ад 6 ліпеня 1992 г. № 690,
у тымднёў тэрмін разгледзець
па кожнаму раёну становішча
спраў з забеспячэннем жывёла-
гадоўлі кармамі, уборкай ура-
джаў, выкананнем абавязковых
паставы збожжа ў дзяржаўныя
рэсурсы, далажыць аб гэтым
ураду. Выправаць меры па
павелічэнню кармавых рэсурсаў
за кошт расшырэння плошчаў
пад паслухоўнымі і пяржы-
шчымі культурамі, касымі па
сельскагаспадарчых угоддзях,
поўнага збору і захаванні
ўсіх відаў кармоў, па забяспі-
ненню кожнай гаспадаркі на-
сеннем, правядзенню сфінс аз-
мы культур, расу і іншых ве-
аддальных работ. Ажыццявіць

спраў, забеспячэння грамадскую
жывёлагадоўлю кармамі, свое-
часова правесці ўборачныя ра-
боты, паставіць у дзяржаўныя
рэсурсы збожжа ва ўстаноў-
чых аб'ёмах.

У сувязі з гэтым Савет Міні-
страў Рэспублікі Беларусь па-
ставаляе:

зварнуць увагу старшын абл-
выканкомаў, кіраўніцтва Міні-
стэрства сельскай гаспадаркі і
прадуктаў харчавання на неад-
вальнасць выканання паставы
Савета Міністраў Рэспублікі
Беларусь ад 12 чэрвеня 1992 г.
№ 363 «Аб мерах па павелічэн-
ні вытворчасці і наважэнню
якасці кармоў ў 1992 годзе» ў
частцы забеспячэння больш вы-
сокіх тэмпаў нарыхтоўкі кар-
моў, накіравання ў гэты час у
вёску рабочых і служачых, тэх-
нікі з прамысловых прадпры-
емстваў, арганізацыя і ўстаноў-
ка ў гарадах і раённых цэнтрах.

Даручыць аб'яўкамі, зацвер-
джанымі ў Савета Міністраў
Міністраў Рэспублікі Бела-
русь ад 6 ліпеня 1992 г. № 690,
у тымднёў тэрмін разгледзець
па кожнаму раёну становішча
спраў з забеспячэннем жывёла-
гадоўлі кармамі, уборкай ура-
джаў, выкананнем абавязковых
паставы збожжа ў дзяржаўныя
рэсурсы, далажыць аб гэтым
ураду. Выправаць меры па
павелічэнню кармавых рэсурсаў
за кошт расшырэння плошчаў
пад паслухоўнымі і пяржы-
шчымі культурамі, касымі па
сельскагаспадарчых угоддзях,
поўнага збору і захаванні
ўсіх відаў кармоў, па забяспі-
ненню кожнай гаспадаркі на-
сеннем, правядзенню сфінс аз-
мы культур, расу і іншых ве-
аддальных работ. Ажыццявіць

спраў, забеспячэння грамадскую
жывёлагадоўлю кармамі, свое-
часова правесці ўборачныя ра-
боты, паставіць у дзяржаўныя
рэсурсы збожжа ва ўстаноў-
чых аб'ёмах.

У сувязі з гэтым Савет

Мінск пераводзіць стрэлкі

Насуперак усеагульнаму
модзе на рабінныя «суды-
рэнтаты» беларускія чы-
гуначнікі вядуць строгую
цэнтралізаваную сваю га-
сподарыню. Усе кіраванне
распаўсюджанымі ўчасткам
галоўнай транспартнай
магістралі ад Брэ-
ста да граніцы з Расіяй
пераведзена ў Мінск.

Яшчэ раней чыгуначны
аўтаматызацыяны дыспетчар-
скі цэнтр кіравання «пры-
браў» да рук станцыі і лі-
ніі Віцебскага і частку Бара-
навіцкага аддзялення чы-
гуначнага. Знаходзячыся за сот-
ні кіламетраў ад паздоў,
дыспетчары прама са ста-
лінскага будынка пераво-
дзіць стрэлкі, перакладаю-
чы святлафоры, адключаю-
чы каманды машыністам. Усе
гэта стала магчымым з пе-
раходзім чыгуначнага тэхна-
логію, аснова якой — ка-
мп'ютэрная тэхніка. Па-
чыну распрацоўку сістэмы
чатыры гады назад, спе-
цыялісты магістралі падключы-
лі да стварэння сучаснага
цэнтра кіравання вядучыя
прадпрыемствы рэспублікі ў
галіне электронікі — мінскія
«Белэлектрон» і «Інтэра-
тэх». Такі саюз
даў магчымым намясто
апаратуры калас — чыгу-
начнікаў з іншых рэспублік.
Акрамя асабістага ўдзела
цэнтра, беларусы мані-
туюць падобнае абстаўлян-
не ў Расіі, Казахстане і Лат-
віі.

Нас могуць напярэць
у тым, што ў наш «бедны»
час мы трацім сродкі на
дарэчную сістэму, якая ў
цвярджэнні чыгуначнага
каштаваць больш чым міль-
ярд рублёў, — гаворыць на-
меснік начальніка службы
перавозак Беларускай чы-
гуначнага Вячаслаў Казак.
Але вопыт вядучых краін, у
тым ліку Японіі, якія ідуць
у гэтым жа напрамку, па-
казвае, што мы на правіль-
ным шляху. Сістэма акупі-
цца не толькі за кошт вызвален-
ня дыспетчараў і іншых ра-
ботнікаў, але, галоўным чы-
нам, за кошт больш апра-
дэчнай арганізацыі руху
пазодоў. Раней кожнае ад-
дзяленне адкавала толькі
за свой уласны чыгуначны,
і гэта — наарадкава некалькі
газітаў. Скажам, каб забя-
спечыць пропуск грузаў
саставаў, затрымлівалі па-
сажырскага пазодоў або ко-
жым па-свойму шукаў «вы-
сця». Цяпер гэтыя задачы
вырашаюць аўтаматы, а
электроніка дапамагае зні-
зіць апрадэчныя выдаткі
руху пазодоў.

Ужо сёлета цэнтр возьме
на сябе кіраванне ішч
трыма часткамі чыгуначнага
у Мінскай вобласці, а ў
перспектыве плануюцца кі-
раванне ў Мінскай вобласці
пазодоў на ўсёй лініі Брэ-
ста — Мінск.

Наталля НЕВІДОМАЯ,
БЕЛІНФАРМ.

СЛУЖБЕ ЗАНЯТАСЦІ ПАТРЭБНА ДАПАМОГА ДЭПУТАТАУ

БЕСПРАЦОЎЕ — НЕ ТОЛЬКІ МАТЭР'ЯЛЬНЫ ЎРОН, АЛЕ І ЦЯЖКАЯ ПСІХІЧНАЯ ТРАЎМА

Людзі, якія не хацелі працаваць і ўсялякі імкнуліся да гэта-
га, былі сродна нас заўсёды. Людзі, якія хочаць працаваць,
але не могуць знайсці сабе прымянення, з'явіліся ў нас не
вельмі даўно. Беспрацоўе, як інфекцыйная хвароба грамад-
ства, распаўсюджваецца ўсё шырэй. Цяпер барэцца з ёй
ліг найперш на службе занятасці існавання службы ўск-
рыла шмат праблем, недахопаў і негатывных момантаў.
Яны выклікаюць тым, што колькасць беспрацоўных хутка рас-
це, а магчымасць знайсці месца на вытворчасці катастро-
фічна змяншаецца. «Звязда» не раз пісала пра гэтыя праблемы.
Але іх не змяншаецца. Выказаць свой погляд на іх наш карэ-
спандэнт папрасіла дырэктара гарадскога цэнтра занятасці
у Пінску Наталлю Анатольеўну МАГІЛІШ:

— Умовы, якія склаліся на
рынку працы ў сувязі з раз-
валам у эканоміцы, скарачэн-
нем аб'ёмаў вытворчасці, вы-
клікалі масавыя выслабаванні
рабятнікаў прадпрыемстваў і
арганізацый. Рэзка скарацілася
неабходнасць у рабятніц сіль-
е. Сітуацыя пагаршаецца з ко-
жым днём. Калі ў мінулым го-
дзе гораду штотымся патра-
бавалася каля 600 чалавек, то
сёлета — 100—50. Значных
меруў дасягнула неадпавед-
насць структуры свабодных і
вакантных рабятніц месца, струк-
туры незанятых насельніцтва.

З псіхалагічнага пункту по-
гляду да нас з'яўляюцца вельмі
роўныя людзі. Часта сустрака-
юцца тым, хто ніколі не пра-
цаваў, а заўсёды прасіў у
хаце працаваць, веў утрыман-
скі лад жыцця, ні ў што сур'ё-
зна не ўнікаў і не адказваў ні
за які ўдзел працы. Я не ха-
чу нікога пакрыўдзіць. Але
нашы назіранні даюць магчы-
масць так сказаць. Неадапаван-
насць становіцца, у якім яны

апынуліся, выяўляецца на ра-
бятніцкай службе занятасці
гнявом і абурэннем. І мы кажа-
м, каб вынавацілі ўсе іх праб-
лемы. Асабліва гэта датычыць
жанчын, параўнаўча яны ма-
лядога ўзросту, якія набылі ў
ВУН мужчынскія спецыялізацыі
(машынабудаванні, будаўні-
цтва, гідраапаратура). Яны ні-
колі не працавалі па гэтых
спецыяльнасцях. Займалі не-
каторыя прамежкавыя пасады, пера-
ходзілі ад адной работы на дру-
гую без уласнага прафесійна-
га росту. Праца для іх была
сродкам для існавання, але не
прымушала думаць пра тое,
што трэба ўдасканальваць і ся-
бе. А заўсёды прасіў у ўсёх
сваіх нагодах абавязанні ка-
го-небудзь. Наогул праблема
беспрацоўя сродна жанчын ста-
ецца востра. З дзесяці беспра-
цоўных вельмі — жанчын.

Другі вельмі складаны мо-
мэнт — беспрацоўе сродна
маладзё. Статыстыка паказвае,
што 30 працэнтаў вызваленых

з вытворчасці — маладзё да 25
гадоў. Маладзё вельмі трэба
даць магчымасць некалькіх зацвер-
дзіцца ў гэтым жыцці, таму
што ў яны няма ніякіх сродкаў
для існавання.

Рэспубліканскім эканамі-
стам частка маладзё, асабліва
выпускнікі сярэдніх школ, ад-
несена да слаба абароненай
катэгорыі працуючых. Для іх
прадугледжаны спецыяльныя
льготы па працаўладкаванні.
Гэта жак і для пярэньных
жанчын, маладзёных баць-
коў, асоб, якія вярнуліся з
месца пазбаўлення волі і ЛПП.
Для іх закон дазваляе кваші-
раваць тры прэцэдэнты працуючых
месца, а для працаўладкавання
інвалідаў — 5 прэцэдэнтаў. Адна-
каковыя толькі абавязваюць
прадпрыемствы стварыць гэтыя
месцы, але ні аднаго закона не
зацвярджае ў гэтым. Ніхто не
заапрацаваў, як можна стварыць
гэтыя месцы, калі прыходзіць
звольніць асобных, поўныя
кваліфікацыяныя рабятні-
каў. Таму прадпрыемствы зго-
дны лепш заплаціць лютыя
штрафы, якія прадугледжаныя
за непрыём на работу па ко-
жнаму квашіраванаму месцу.

А заўсёды фонд занятасці ў
размеры сярэднягадавага зар-
плат аднаго рабятніка.

Калі выпускнікі навуковых
установаў маюць спецыяльнасць,
з'яўляюцца дадатковымі рабятні-
камі, то з выпускнікімі сярэ-
дняй школы сітуацыя вельмі
складаная. Некваліфікаваную ра-

бятніцкую сілу ніхто не хоча
прымаць. Прымушэнні іх і выпускні-
коў ПТВ працаваць на самых
прымытных работах цяжка.
Дзеці выхаваны ў духу сама-
павагі. Таму існуючыя сітуа-
цыі тоіць у сабе магчымасць
сацыяльнай выбуху. Асабліва мо-
ладзё. Толькі ў г. Пінску мы
можам кажаць на рынку працы
да 2—2,5 тысяч маладзё. А
квоты складаюць усяго 460
працуючых месцаў на год.

На канферэнцыі па пытаннях
занятасці ў Мінску ў канцы
чэрвеня паднялі праблему ра-
паду інтэлектуальнай базы, та-
му што ідзе павальнае скара-
чэнне ў навуковых установах,
навукова-даследчых інстыту-
тах і г. д. У Пінску без спра-
маў аказаліся такі гіганты, як
Галоўны навуковы цэнтр, Міні-
стэрства меліярацыі СССР. Гэта
была вельмі магутная арганіза-
цыя, яна пабудавала вялікую
частку горада і шмат зрабіла
для яго. Пінскі гідратэхнікум,
БІБ і Беларуска сельскагас-
падарчая акадэмія рыхтавалі
шмат спецыялістаў для гідра-
меліярацыі. Усе гэтыя кадры
канцэнтраваліся ў нас. Былі
вельмі вялікія структуры. А за-
раз верхня іх і рассяпаюцца,
таму што няма фінансавання.
Выслабляюцца спецыялісты з
вялікім стажам і вопытам. Лю-
дзям сярэдняга ўзросту яшчэ
можна думаць, які і для гэта
пераварочыцца. Але ў горадзе
лішак людзей з вышэйшай і
сярэдня-тэхнічнай адукацыяй.

Наогул штотымся з'яўляюцца
нашымі часткай беспрацоўных.
Прычым нам прыйшоў нават
установіць, тлумачыць нека-
тарым жанчым, што з іх спе-
цыяльнасцю ім ніколі не будзе
занятасці. І вось 20 перацвяр-
жэнняў з вышэйшай адукацыяй
на працягу пяці месяцаў на
базе ўлікова-кредытнага тэхні-
кама набылі спецыяльнасць
бухгалтэра па ўмовах рынач-
най эканомікі. Здалі сур'ёзныя
экзамены і атрымалі дыплом
і кваліфікацыю. Іх мы абавязо-
ва папрабавым уладкаваць на
работу.

БЯСПЛАТНА!

Яшчэ ў самым пачатку па-
мятных часоў асцюго дырэктар
аднаго завода вырашаў па-
казаць іншым кіраўнікам го-
рада, які трэба на справе пла-
ціцца аб людзях, і загадаў у
летнюю спеку заставаць усіх
рабятніц і спецыялістаў пра-
дпрыемства хлебным кашам
бесплатна. Чуткі аб гэтай ак-
цыі ў момэнт абляцелі горад.
Але што ў канчатковым выніку
атрымалася — уласныя аніжы-
божы, у якой змяшчалася
амаль тысяча літраў пітва, ані-
ражыліся за нейкія тры га-
дзіны. А ў зямле працавала
мелкі чатырох соцен чалавек.
У другую змену прывозілі яшчэ
кабюк, ішоў халапа на тры-
чатыры гадзіны. Калі ж праз
тыдзень гэты эксперымент вы-
нішчаны былі спынілі і квас
вырашлі прадаваць па існа-
ваўшай у той час сімвалічнай
цане, — тую ж колькасць сталі
выпіваць толькі за тры ці
чатыры дні. Усім заводам.

Выпадак, можа, і неадарэчны,
але вельмі ўжо дзіўны. А
сама «бесплатна» хлеб на ста-
лах прадпрыемстваў праміска-
га значэння быў, бадай, усю-
да. Таксама неадарэчны. А
як мы сёння ставімся да выка-
рыстання газу, вады, цяпла ў
сваіх кватэрах — нагадаць не
трэба. І ўсе таму, што плата
барочна не за фактычна рас-
ход, а ў залежнасці ад коль-
касці людзей, пражываючых
у кватэры, і ад яе плошчы. Вядо-
ма, арганізаваныя ў гэтых
целях энергія ў кожнай кватэ-
ры, нават устанавіць запор-
ную апаратуру на ацяпляльных
прыборах — залада для нас
невяральна. З гэтым прым-
адзеца змірыцца.

А ўвогуле, усе мы добра ра-
зуем, што бясплатнага нічо-
га і няма. За ўсё трэба пла-
ціць абавязкова плаціць. У гэтай
сувязі былі ўсе падставы спа-
дзявацца, што адпаведныя па-
раменніцы камісіі накіруюць
свае намаганні на тое, каб ад-
мажліва абы на першым часе ха-
ва б звазіць існуючыя льготныя
карыстанне асобнымі паслугамі.
Магчыма, з нейкай кампенса-
цыяй у самых неабходных вы-
падах. Зараз, пазбаўляючы
людзей ішоў, да якіх яны
прызываліся, вельмі непры-
ма. А хіба прымаючы бацьчы
на кожным кроку тры неадарэ-
нцы, якія даражыцца пры раз-
меркаванні дабрагоспадарства?

— Вацкі «бацька» быў на-
скальці пёска. Якім зварз з ім
адарэны?

— Масквіч у нас адны з за-
свабодніцкіх акцыянернага та-
варыства і маюць сваю долю ў
статутным капітале. Аб якой-
небудзь залежнасці не можа
быць і гаворкі. Мы самі за ся-
бе адкажам.

— Як жа тады мінскі міжна-
родны маладзёжны цэнтр
«Юнацтва»? Юрыдычна ён яшчэ
«пад Масквой» і Беларусь не
належаць.

— Гэтаму пытанню будзе
прывесена шмат часу. Мы ма-
ем намер яшчэ раз гаварыць
аб гэтым на ўрадзе, рыхтаваць
дакументы ў Маскву.

— Сітуацыя па «Юнацтве» са-
праўды не з лепшых. Але мы
прыкладзём усё сілы, каб гэта
пытанне вырашыць.

— А што яшчэ ў будучым?

— Хутка павінны адкрыцца
індывідуальныя аўтобусныя па-
ездкі ў Германію за аўтамабі-
лямі. Хто хоча — каротка-
мінуе ваяж, а ў каго грошай
мало, той можа выбраць мар-
шрут з працяглым знаходжан-
нем у немцаў.

Урады, аналізуючы на-
шу размову, можа зрабіць вы-
вад, што ў «Спуніку» напера-
дзе даўка не ўсё «бязобла-
чна». Як і дымітэз яму паста-
віць?

— На мой погляд, самаадчу-
ванне добрае. Я сказаў бы сло-
вамі майго сбра: «Не бачу
падстаў для смутку».

Гутарыў
Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ТАКСІДЭРМІЯ — даўняе захапленне
Аляксандра СЕЛІВОНА. Шмат дакладна
зробленых мучал жываго лесу ўпрыгож-
ваюць яго кватэру. Аляксандр з поспехам
удзельнічаў у буйных выстаўках паліўні-
каў трафею. Захапленню спрыяе яго ра-
бота — шмат гадоў працуе Аляксандр ды-
рэктарам Валожынскай паліўнічнай гаспа-
даркі.
Фота Яўгена ПЯСЦКАГА.

«Мне без чаргі... Я — ільготнік»

У МАГАЗІНЕ, БІЛЕТНАЙ КАСЕ, ПАЛІКЛІНІЦЫ,
ЦІ АПРАДАНА, ШТО КОЛЬКАСЦЬ ТЫХ, ХТО КАРЫСТАЕЦЦА
ПРЫВІЛЕЯМІ, НАСПЫННА РАСЦЕ!

пра тых людзей, якія на закон-
ных падставах едуць як быццам
бесплатна, а на самай
справе — за кошт іншых. І
для якіх мэтагоспадарства пазе-
дкі не азначаюцца матэрыя-
льнымі стратамі, бо іх нясе
хтосьці.

Нягледзячы на прадказанні, да
якіх вынікаў прывядзе павы-
шэнне ўдзельнага ўдзела ў
касіі «бесплатных» пасажыраў
у гарадскім ці прыгарадным
транспарце. Па-першае, непавы-
скае рост кошту праезду.
Або бюджэтыя інтэксны ў га-
ліну, што ў канчатковым выніку
будзе насяляюцца тое ж са-
мае, толькі ў горшым выглядзе.
Па-другое, тут адчуваецца
поўную паўлетку атрымання не тым
пенсіянерам, якія жывуць ў
капца сваіх дзён будучы жыццё
на мінімальнай пенсіі, а ў пер-
шую чаргу пенсіянера-льготні-
ка, — адносна маладзё і ду-
жыня.

Наогул, замест розных па-
дач, якія неапажыць год-
нацца чалавек і ніколі не мо-
жыць быць размеркаваны справ-
ядліва, трэба ўдасканальваць
пенсіённае заападаўства, маю-
чы на ўвазе аднаго пенсіяне-
рамо хопіць бы тое, што ў іх бы-
ло да перабудовы. Нагадаю,
што ў той час пенсіянер з мак-
сімальнай пенсіі быў усялякі
кашчэек падарок можа жыць без
кліпатаў, хоць і ў раскошы.
І нават на мінімальную мо-
гэ пракаміцца і заплаціць за
жыллё. Хіба не так?

Разумею, зрабіць гэта сёння
вельмі цяжка, трэба моцна ду-
маць. Значна прасцей кінуць
паддачку — дый годзе. Азіш
будзе задаволены, другі —
не. Някая канфіліктнасць між
сабой. Глядзіш, кіраўнікоў па-
кінуць у спакой...

«ПА-ЗА ЧАРГОЙ АБСЛУГОВАВАЦА...»

Далей ідзе доўгі пералік
тых асоб, якія карыстаюцца
правамі нечарговага абслугоў-
вання: ад удзельніцкаў Каст-
рынічскай рэвалюцыі, герояў і
дэпутатаў да персанальных
пенсіянераў і, зразумела, ра-
ботнікаў той галіны, якая аб-
слугоўвае. Такія напаміны ві-
сць усеяды, да нас хопіць
абслугоўваюцца. І нават у
меліцанскіх установах,

там, дзе ва ўсім цывілізаваным
свеце чарговыя аказанні да-
памогі вызначаюцца толькі ста-
нам хворы, а не тым, да
якой касты ён належыць.

Але больш за ўсё бянтэ-
жыць, што ў гэтых напамінах
жыцця сусенняю слова «пра-
ва» і «чарга». Калі ж няма
надаўчага азначэння слова
«чарга», заўважым, у слоўніку
які тлумачыць гэта слова так:
слова, якое размяшчаецца аднаго
за адным для атрымання або
здзяйснення чаго-небудзь ў
паслядоўным парадку. У гэ-
тага стыліянага ўтварэння ня-
ма статута, ніхто яму не вы-
дае рэгістрацыйнага пасвед-
чання і г. д. У такім разе аб
якім праве ўмешчацца ў спра-
вы чаргі можа? Ісці гаворка?

Хто і каму даваў права мя-
няць парадак размяшчэння
людзей у гэтым неформальным
ад'яднанні, акрамя самога
інакш: у каго нас ператварылі
нашы колішнія кіраўнікі і
паставаўшы сённяшнія, вы-
тэраваўшы з нашых сэрцаў
лепшыя чалавечыя якасці? За-
канадаўчымі актмі? Чаму
знаваліся так, што адкава-
валі, наогул культурныя людзі,
атрымалішы сумнішчальнае
права на нейкі прывілей, з
невергаючай лёгкасцю адмаў-
ляючы ад спрадэчных чала-
вечых каштоўнасцей? У пер-
шую чаргу такіх, які паважа-
ла чалавека, асабліва да жан-
чын, спагадлівасць, гонар і
годнасць мужчын? Разумею,
што цяжка і непрыемна ста-
ваць у чарзе сёлёскаму ветэ-
рану вайны. А хіба лясчэй тым
старым жанчым, якія да гэта-
га паспелі напугацца каля
лечы і каля ской-так-ой жыў-
насці? Ды і маладым мала
лясчэй. У глыбіні душы, можа,
ён і задумаўся над гэтым, але
яму вышэйшыя ўлады далі

права, бо яму цяжка было ў
час вайны. А хто вырашыў,
што лясчэй было той бабун-
цы ў акупцыі, на руках у
якой замест зброі былі малыя
дзецці?

Разумею, нельга абав'яваць
усіх тых, каму рознымі
паставамі падабравалі права
нечарговага абслугоўвання, бо
вельмі ўжо вялікая спакаса
купіць тавар, асабліва дэфі-
цытны, не выстойваючы гадзі-
ны ў чарзе. І пазбавіць ад
чаргі родных і блізкіх.

Адмяніце, паважаныя па-
но-це ці спадары кіраўнікі, свае
непрадуманыя паставы, і вы
пазбавіце мільёны людзей
лішніх страсу ў чаргах. Гэ-
тым самым вы дасягнеце і та-
го, чаго не дасягнулі адміні-
страцыйным шляхам: калі ў чар-
зе побач з простымі смертны-
мі будуць стаць героі, ветэ-
раны, «афганцы», дэпутаты,
павага да іх непамерна ўра-
сцае. Ды і чаргі, магчыма, краху
зменшацца. А сабых, старых,
інвалідаў прапусціць наперад
і без паставы. Як зараз пра-
пускаюць жанчын з малымі
дзеццамі, нягледзячы на тое,
што адпаведных паставоў ні-
што не прыму.

Толькі таму, што мяне мо-
гуць напярэць у зайдзасці,
адсутнасці павягі да заслужа-
ных людзей, у чэрствасці і на-
ват жорсткасці, змушаны
зрабіць гэтую прыклад. З'яў-
ляюцца інвалідамі II групы з
зружэннем апрошчальна-
ма апарату. Апрача таго,
маю права на пенсію па ў-
роству (льготная, працаваў
пры прывілеях, якія прапа-
нуе ўсё скасаваць. Чаму? Я разу-
мею, што зны за праезд вы-
раслі ў 20 разоў. Але ў такім
жа маштабе вырасілі мінімаль-
ныя пенсіі. Да таго ж, праезд
— не галоўны артыкул расхо-
даў пенсіянера. Вуць пены на
шукер ушчэлі ў 60 разоў, на
хлеб — у 50, на саіну — у
40. Але нікому не прыйшло ў
голаву раздзяваць бясплатна
тэхніку бы хлеба. Не даўна?

Іван ШЛАКУНОУ.

г. Полацк.

І нават падарожжа на Паўночны полюс

Мінскаму «Спуніку» трыццаць тры гады. Як акцыянернае
таварыства ён зусім малады — яму паўгода. Цяжка з такім
тэрмінам самастойна ісці насустрач бізнесу. Праўда, зара-
быты грошы «Спунік» пачаў тры гады назад. Аказана паслугі
на 70 мільёнаў рублёў, у год праз яго праходзіць каля 200 ты-
сяч чалавек. Наладжаны сувязі амаль з 30 турыстычнымі фір-
мамі свету.

— У 33 гады Хрыстос набыў
новае жонку. Можна сказаць,
што «Спунік», яго «аднаго-
дак», таксама «ўважася»? —
Гэта пытанне я задаў дырэктару
акцыянернага таварыства
«Спунік» Уладзіміру ШУЛЬ-
ГАНУ.

— Я так не сказаў бы. Дарэ-
чы, «Спунік» заўсёды знахо-
дзіўся ў нармальным стане і
быў дэзавольным арганізмам.
Проста раней мы ніколі не ста-
вілі перад сабой мэту дася-
гнення якіх-небудзь завяршэн-
няў, працавалі па цэнтраліза-
ванаму абмену. Усё, што зарабі-
лі, трацілі на афармленне
пасведкаў. А прыбыток, што а-
ставалася, ледзь хапала на зар-
плату рабятнікам апарату. І
толькі маленькая частка гро-
шай ішла на развіццё. Хоць
прыбытак быў вялікі — у год
даходзіў амаль да мільёна до-
лараў.

— Цяпер, калі правалі «ш-
хую прыватызаваную» навуку,
намясто бошня забарэбаве?

— Не. Бізнесам «Спунік»
займаецца ўсёго тры гады. У
мінулым годзе мы ледзь не
жылі, а ў гэтым — аб прыбыт-
ку і гаворыць не прыходзіцца.
Гаспаў ўсё выдатна, падаткаў
зарплата і іншыя «хвасты» за-
стаюцца ўсім мала.

— Таму так рэзка падаража-
лі паслугі нашай фірмы?

— Паслугі не падаражалі.
Проста змяніўся рыначны курс
долара. Раней пудэлі былі
платаны, таму што СКВ была
для нас па нізкім, ды і за кошт
заападаўча анота пакрыўчалася.
Цяпер сітуацыя змянілася. Бу-
дзёны шырыцца: на Захадзе мо-
жна знайсці даволі надзежную

шмат разоў менш. Усё гэта з-за
нашай нестабільнай сітуацыі ў
эканоміцы. Многіх адужаю-
чы і чаробніцкія вынікі.

Калі гаварыць шчыра, дык
Беларусі як самастойнай краі-
ны яшчэ не існуе для замежных
падарожнікаў. Усе асацыіруюцца
з СССР. Таму, калі страляць
дэсцы ў Закаўказзі ці ў Мал-
дове, то яны ўсё роўна дума-
юць, што гінюць людзі ад куль-
і ў Савецкім Саюзе, а значыць, і
у Беларусі.

Няпроста перакананы нямец-
кі бюргераў ці галандскія ла-
вундысты ў тым, што мы —
гэта мы, і што СССР не існуе,
а ёсць асобна ўзятая дзяржава
— Беларусь.

— Калі мы загаварым пра
нашу нацыянальную прынале-
насць, то чаму мы сябе называлі
«Спунікам», а не «Спадарожні-
кам»?

— Ну, па-першае, назвы не
перакладваюцца. І мяне абурэ-
ла некаторыя газеты называ-
ваюць нас «Спадарожнікам».

ВЕЗГАДА

ЖНІВО МОЖА ПРЫПЫНІЦА 3-ЗА... ЦЫГАРЭТ

Ва ўсім выпадку такая небяспека існуе. Трывожныя сігналы паступілі з Талачынскага і Капыльскага раёнаў. Там ужо некалькі месяцаў няма ў продажы цыгарэт. Механізатары дамагаюцца сабе імшчы ў рэдакцыю «Звязды» з адной просьбай — чым-небудзь дапамагчы ў гэтай «стабильнай» сітуацыі. Яны таксама папярэджваюць, што могуць і перастаць працаваць.

РЫТУЕЦЦА ВІЗІТ ДЭЛЕГАЦЫІ КНР

Як паведамілі карэспандэнты БЕЛІНФАРМА ў прэс-службе Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Вячаслаў Кузняўцоў прыняў 4 жніўня Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Ван Сінда.

У час гутаркі былі абмеркаваныя аспекты маючага адбыцца візіту дэлегацыі Усекайтаўскага саходу народных прадстаўнікоў на чале з намеснікам Старшыні Пастаяннага камітэта Усекайтаўскага саходу народных прадстаўнікоў Сайфулліна.

Гэта першая дэлегацыя на такім высокім узроўні, якая прыбыла ў Рэспубліку Беларусь пасля ўстаўлення

дыпламатычных адносін паміж дзяўма краінамі. Мяркуецца, што ў час візіту адбудуцца сустрэчы членаў дэлегацыі з кіраўнікамі Рэспублікі Беларусь, членамі Прэзідыума Вярхоўнага Савета, народнымі дэпутатамі. Баць праймаюць асабліва аднаго аб праце, што адбываюцца ў іх дзяржавах, дзейнасць вышэйшых выбарчых органаў улады, асноўных напрамкаў сваёй знешняй палітыкі, знешнеэканамічнай дзейнасці. Адбудуцца таксама перагаворы аб развіцці двухбаковых адносін.

Візіт дэлегацыі Усекайтаўскага саходу народных прадстаўнікоў у Рэспубліку Беларусь пройдзе з 12 па 18 жніўня, пасля чаго дэлегацыя мае намер наведаць Украіну.

Сапраўды, сібірскі размах...

МІНСК. Супрацоўнікамі ўпраўлення крымінальнага вышуку і іх калегамі з Саветаў раёнаў сталіцы затрыманы тры няхароў г. Ніжывартаўска, у якіх канфіскаваны аўтамат Калашнікава з 63 патронамі, 2 пісталеты замежнай вытворчасці і 34 патроны да іх, 4 таловыя шашкі, 3 узрывальнікі і 3 бифордаў штур. Шасці дзяўмі рэанімі групы сібірскіх няхароў у пад'ездзе аднаго з дзяўмі Мінска абрабавала жыхара пасёлка Калодзішчы 24, забарыўшы ў яго 320 тысяч рублёў, 4.500 долараў ЗША, залаты ланцужок і куртку. На гэтым гаспадары гасцей у Беларусі закончылі, а суд у хуткім часе вызначыць і адпаведную пату за іх.

Віктар ПАТАПЕНКА.

Плата—ад зарплат

Па разліку маскоўскіх органаў улады Цікоцкай паліцыі пры гэтым на ле тэрыторыю жыхарам Эстоніі прыводзіцца плаціць да 10 долараў ЗША. Плата не бярыцца з пасажыраў чынікоў, пенсіянераў, дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў і студэнтаў.

Стаць нейтральнай дзяржавай Беларусь зможа. Але зрабіць гэта будзе нялёгка

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— А які лёс каля 150 вясных спадарожнікаў СССР? Некаторыя палітычныя наглядальнікі сцвярджаюць, што іх сумеснае выкарыстанне таксама можна расцэніваць як своеасаблівы элемент вясновага саюза. Яны пакуль аднаасова служылі і Расіі, і Беларусі, і іншым былым рэспублікам Саюза.

— Гэта крайне складанае пытанне разглядалася яшчэ на сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў СНД у Ташкенце. Там было вырашана, што спадарожнікі, якія забяспечваюць сувязь, аператыўнае наступленне інфармацыі, метапраграмы і многія іншыя, неабходныя ўсім рэспублікам, будуць выкарыстоўвацца сумесна.

На сённяшні дзень дзяліць касмічныя спадарожнікі — проста не разума. У Беларусі, дзі і ў іншых рэспубліках былога СССР, акрамя Расіі, няма сістэм, здольных прымаць і апрацоўваць інфармацыю, якая паступае з гэтых спадарожнікаў, кіруюць касмічнымі сістэмамі. Нават калі спадарожнікі цяпер падзяліць, многія з рэспублік не змогуць метаганна

выкарыстаць іх. Цяпер у рэспубліцы ствараюцца дзяржаўныя саветы па паводках космасу, туды ўжо накіраваны прадстаўнікі ад Міністэрства абароны.

А яноўка, мне здаецца, што сам падыход да пытання аб раздзеле маёмасці былога Саюза патрабуе спецыяльнай між-дзяржаўнай праграмы.

— Мы маем на ўвазе спробу Расіі і Украіны падзяліць паміж сабой Чарноморскі вясны флот? Дарэчы, як вы лічыце, ці не атрымаецца так, што, падзяліўшы яго сёння, згубіць сваю рэспубліку і прадаўца свае правы на долю ў Вяснамарскім флоце СССР? Грузія, напрыклад, ужо заявіла аб гэтым.

Давяць ашукну дзеяннямі Расіі і Украіны я не маю права, тым больш, што раздзел ужо прыняты ў Дагавіне і Ялце. Беларусь, можа, і не патрэбны ВМФ, але затое патрэбны гандлёвы флот. Калі вырашаць пытанне аб падзеле маёмасці Саюза ў комплексе, уключаючы і флот, і замежныя тэрыторыі, і грашовыя сродкі, то гэта дае магчымасць рэспублікам знаходзіць больш кампартысаў на розных пытаннях. Напрыклад, Беларусь адмовіцца

ад сваёй долі ў крэсерах і падводных лодках, але ўзамен атрымае рыбалоўны траўлер ці сухатры. Вузкі прынцып падзелу маёмасці не апраўдае сябе. Гэта пашыржае час ад часу ўзнікаючай напружанасцю паміж дзяржавамі.

— У Міністэрстве абароны створаны Цэнтр вясных даследаванняў. Чым ён будзе займацца?

— Яго задачы пакуль што некалькі адрозніваюцца ад арганізаваных падобнымі назвамі ў іншых краінах. Мы павінны развіваць сваю беларускую вясную навуку, вывучаць і абавязваць вопыт узброеных Сіл іншых дзяржаў, праводзіць даследаванні і аналізаваць працы, якія адбываюцца цяпер у нашай арміі. Гэтым ён і будзе займацца.

Глобальны праграмы ў міжнародным маштабе, якімі займацца, напрыклад, Цэнтр стратэгічных даследаванняў ЗША, мы пакуль не прыводзім. Безумоўна, у перспектыве зоймецца іх.

— Павел Паўлавіч! Якую карысць прыносіць беларуская вясенная вясенная кампанія з калегіямі 3-а рубяжы?

— Самая, на мой погляд, га-луэнае, гэта вопыт. Я быў у

Францыі, Фінляндыі, сустракаўся з прадстаўнікамі вясных акупіт іншых дзяржаў. Многія адкрыта дзяліліся інфармацыяй аб штатных структурах сваіх вясных вясенных, аб існуючых у іх сістэмах падрыхтоўкі афіцэраў і маладых спецыялістаў, аб ходзе і механізме скарачэння там узброеных Сіл. Як бачна, гэтыя пытанні вельмі актуальныя для Беларусі, і супраціўнасць у гэтай галіне, безумоўна, можа паўсці на карысць.

Мы дамаўляемся з прадстаўнікамі Англіі і Францыі аб тым, што яны прышлюць нам сваіх экспертаў для кансультацый па шэрагу пытанняў.

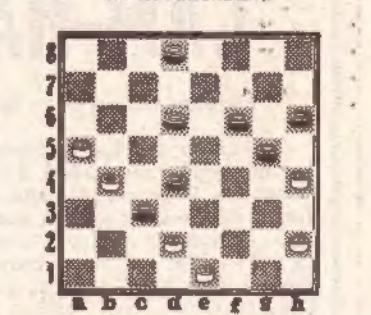
— Што самае цяжкае ў ста-наўленні Узброеных Сіл Беларусі?

— Недахват фінансаў. Без іх армія не можа існаваць. Паводле самых сціплых падлікаў, нам да кінца года не хадзе каля 13 мільярд рублёў. Беларусь узяла на сябе цяжкую ношу — шматлікія армію. Яе трэба скарачаць, рэфармаваць. Гэта, безумоўна, праз некалькі час дасць магчымасць зменшыць вясенныя расходы і выра-шаць абаронныя праблемы на аснове разумных эканамічных, фінансавых затрат. Але для гэтага патрэбны час і цярпенне.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту М. ГРУШЭВСКАГА.

АДЗІНАЦЯТЫЯ ЗАДАНІ
Падлічыце перадапошніх задан-
ні нашых рэспубліканскіх кон-
курсавых рашэнняў пазіцыі ў
русыі шахмат № 92, міжнарод-
ныя шахматны № 54 і шахматна-
шахматны задач № 3.
Рускай шахмат
Пётр ШКУПДАУ
(г. Наваполацк).

Белыя: прастыя а5, б4, д2, е1, в2, в4 (6).
Чорныя: прастыя с3, д4, д6, в8, в6, в5, в7 (7).
Ход і выйгрыш белых (тры ачы).

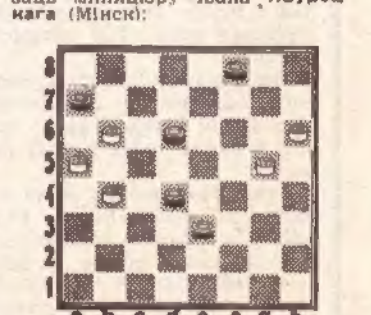
МІЖНАРОДНЫЯ ШАХМАТЫ
ВАЛІНІКІ СІПАНАВА
(г. Абаза)
Белыя: прастыя 12, 21, 32, 39, 43, 48, 49 (7).
Чорныя: прастыя 9, 16, 30, 31, 34, 38, 41 (7).
Пачынаюць белыя выйграюць (тры ачы).

Шахматны шматковы
Віктар ШУЛЬГА
(г. Мінск)

Белыя: ладзя в5, пешкі 14, в3, прастыя а7 (4).
Чорныя: прастыя д2, в6 (2).
Белыя пачынаюць і запі-
раюць простую чорных (адно ачы).

ПАШУКАЦЕ ВЫЙГРЫШ
Для тых, хто не ўдзельнічаў
у конкурсах, прапануем развязаць міжнародную Івана Наўро-
скага (Мінск):

Белыя: прастыя а5, б4, в6, в5, в6 (5).
Чорныя: прастыя а7, д4, в6, в3, в3 (5).
Ход белых. Пашукайце ва іх выйгрыш.
Пачынаюць чорныя, якія прышлюць правільны адказ, змесцім у газеце.

ДУХОУНЫ КАЛЕДЖ
ГРОДНА (А. Дук).
У горадзе наш Нёманам пачаў дзейнічаць філіял маскоўскага каледжа каталіцкай тэалогіі Фамы Аквінскага. Слухачы гэтай багаслоўскай сярэдняй навуковай установы будуць падрыхтаваны да вывучэння асноўных рэлігійнай філасофіі, хрысціянскай веры і маралі, гісторыі царквы. Наваучанне разлічана на 3 гады. У каледж прымаюць як рыма-каталікаў, так і грэка-каталікаў (уніятаў), а на адпаведных умовах і некато-
лікаў.

АЗОТ ВІНАВАТЫ!

ГОМЕЛЬ. Трагічна закончылася падрыхтоўка да вяселля ў хаце жыхара вёскі Старыя Царэвічавыя У. Астапенкі, які ў мінулы выхадняк павінен быў выдаць сваю дачку замуж. За дзень да гэтых урачышчаў гаспадар памер і па-валя за прадуктамі і знік. Запаленае якое дождж адсутнічае, туды спусціліся спячакі гаспадары, а потым іхні сын і будучы зяць. Усе імянына загінулі ад парод азоту, бідныя з якім былі пастаўлены ў павод для ахаладжэння прадуктаў.

АЗОТ ВІНАВАТЫ!

Правядзенне такіх мерапры-
емстваў, калі яны адбудуцца, толькі затармазіць адраджэнне навуцы і нацыянальнай сама-
свядомасці беларусаў і з'явіцца дрэнны завуальаваны тра-
гедыя калі русіфікацыя, бо спавала будзе ўжо іх права-
ленне сапраўднай гістарычнай рэальнасці і праводзіцца ліч-
на хлуслівай інтэрпрэтацыі ходу і вынікаў той вайны і значэння яе для нашага народа.
Справадлівасць вайны 1812 года і назва яе Ачышчэння для

Расіі выклікае абгрунтаваны сумневы, паколькі ўступленне Напалеона ў Расію было пра-
дзікаваным зусім не завабач-
нымі лямі, а сродкам нака-
рання яе за вераломнае лаў-
раванне Тыльскага міру, якое праводзіў у акупаванай Фін-
ляндыі і Бесарабіі, калі Расія вы-
карыстала заняцтва Напалеона вайной на другім канцы канты-
нента, у Іспаніі.

Ачышчэнне гісторыі, асабліва беларускай, ад напалеона імпер-
скай хлусі, безумоўна, неаб-
ходнае і для правільнага выха-
вання нашай нацыянальнай ар-
міі, і для нашай незалежнасці Беларусі ў будучым.

Я. ЦІШУК,
кандыдат медыцынскіх навук.
г. Масква.

Прыспешвае жніво хлебараба

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Даручыць намесніку Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. М. Косічэву, міністру фінансаў С. П. Янчуку да 15 жніўня 1992 г. раз-
дзяліць пытанне аб выдзяленні валютных сродкаў для набывання збожжа за мяжой.

Згадзіцца з прапановамі Мі-
ністэрства сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання, Міністэрства хлебапрадуктаў і аб-
вяснянкаў аб тым, што да выка-
нання абавязковых паставак збожжа ў дзяржаўныя рэсурсы сельскагаспадарчай прадпры-
емства не павінны рэалізоўваць хоць праз брылі. Але калі такія здыклі адбыліся, і атрыманая выручка пачынае падзе ў да-
ход рэспубліканскага бюджэту.
Міністэрству ўнутраных спраў, аблвыканкомам умяш-
ніць кантроль за вызваам збож-

жа за межы рэспублікі. Асоб, якія парушаюць забарону, пры-
цягваюць да строгай адказнасці.

Міністэрства сельскай гаспа-
даркі і прадуктаў харчавання, Міністэрства хлебапрадуктаў, аб-
вяснянкаў і аблвыканком абавяз-
ваюць абавязковых паставак збожжа ў дзяржаўныя рэсурсы сельскагаспадарчай прадпры-
емства не павінны рэалізоўваць хоць праз брылі. Але калі такія здыклі адбыліся, і атрыманая выручка пачынае падзе ў да-
ход рэспубліканскага бюджэту.
Міністэрству ўнутраных спраў, аблвыканкомам умяш-
ніць кантроль за вызваам збож-

былі названы прадстаўнікі ў Аркамітэце ад усіх беларускіх суполак краіны СНД, якія актыўна з'явіліся пра-
дзікаванымі паводкамі са згуртаваннем «Бяшчэкаўшчына».

Што датычыцца больш далёкага замежжа, дык выра-
шана паслаць запашаныя на ўзле ў кангрэсе найбольш відным асобам, усім беларускім суполкам, арганізацыям і царквам, імкнучыся да най-
больш поўнага і прадстаўніча-
га ахопу ўсяго беларускага замежжа.

Сустаршынямі Аркамітэта пры поўнай згодзе прысутных абраны прэзідэнт Згуртавання беларускай спадчыны «Бяшчэкаўшчына» і міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь, сябра Рады «Бяшчэкаўшчына» Пятро Краўчанка.

Можна сказаць з упэўнасцю — 29 ліпеня былі заключаны падпісаны пад будучую гі-
старычную падзею — Усебеларускі кангрэс, які мае адбыцца ў чэрвені наступнага года. А на вясень Радзій згуртавання «Бяшчэкаўшчына» запалана на шырокай, з ахопам як мага шыроўшага прадстаўніцтва, нарада беларусаў, што жывуць на абшарах былога Саюза.

Гэты падзеі — рэальныя крокі да нацыянальнага ад-
навання, згоды і самаўсведа-
лення, без чаго немагчыма бу-
дучае шчаслівае і незалежнае Беларусь.

ЦЭНЫ НА ЗБОЖЖА, ШТО НАРЫЦЬУВАЕЦЦА У ЛІК АВАЯЗКОВЫХ ПАСТАВАК

	Рублёў за тону базісных норм
Жыта, трыцікале	9.500
Ячмень	16.470
Пшавары	9.470
радавы	15.500
Авёс	
высоканатурны (натура звыш 510 г/л)	11.500
сярэднянатурны (натура ад 460 да 510 г/л уключна)	10.950
нізканатурны (натура 460 г/л і ніжэй)	8.600
вырашаныя без пестыцыдаў	14.300
Пшаніца мяккая	
з утрыманнем клейкавіны да 18 працэнтаў	13.300
з утрыманнем клейкавіны ад 18 да 23 працэнтаў	16.600
з утрыманнем клейкавіны больш за 23 працэнтаў	18.600
Кукуруза	
Грэчка	10.400
радавы	30.700
вырашаныя без пестыцыдаў	36.350
Гарох, пшалошка	12.500
Лубін	20.000
Віка	20.000
Боб харчовы	15.800
Боб фуражны	13.400
Проса	8.100
Рыс, свірэпіца азіяцкая і яравая	
I класа	24.500
II класа	20.000
Соя	25.000

(БЕЛІНФАРМ).

Інфармацыйны цэнтр
ЗБС «Бяшчэкаўшчына».

РАДЫПЕРАХВАТ

«НІМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

У свой час на ўвесь свет праграма забойства швейцарскага лётчыка ў Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які прыляжае ў гаспітале ў Мурсіе, ці за-
хадзіць каралёў у порт. Іншы раз такое здарэцца тры разы на дзень. І тады ву-
лічныя лаўкі ператвараюцца ў гангльскія крокі. Ган-
глюючы вясеннай акупацыі, ар-
дэнамі, матрошамі і г. д. Тысячы бутэлек гарэлі не-
легална дастаўляюцца ў Нарвегію. Паліцыя лічыць, што рускія завозаць і нар-
котыкі.

«Рускі кірмаш» адбываецца ў нарэжскім горадзе Кірэне, які

НАВЕЙШАЯ ГІСТОРЫЯ, УСПАМІНЫ І РОЗДУМ

Міхаіл ЗІМЯНІН:

«ДА СЯРЭДЗІНЫ 42-ГА БЕЛАРУСЬ КІНУЛІ САМ-НАСАМ 3 ГІТЛЕРАМ»

(Праца. Пачатак у №160—154).

— Было б дзіўным, Міхаіла Васільевіч, каб мы абмінулі тэму вайны. 22 чэрвеня мы пачалі не пад Беластанам, пабачылі на свае вочы трагедыю палітычна-ваеннага дзеяння...

— Генералы, адфіцеры, гэтакія ж сустрэліся ў 41—42-м гадах, як правіла, былі падлізаныя справы. Мы ўсе ў глыбіню душы разумелі: пашыліся кіраўніцтва зрабіла каласальныя памылкі. Але сказаць пра гэта адкрыта — азначала стаць пад кулю каля першай жа сустрэтай сценкі. Так звалі «спарожненныя размовы» спыняліся бязлітасна. Прэс, націск з патрабаваннем «Стаяць насмерці!» спадучаліся не толькі з адпаведнай ідэалагічнай работай, але і са смертнай пагрозай, што выхадзіла ад карных органаў — разведкі і контрразведкі. Спецыяльная арганізацыйная служба так і называлася: СМЕРШ — «Смерць шпіёнам!» Існавала таксама сістэма загараджальных атараў. Машина, канешне, страшная, але без такіх жорсткіх мер спыніць праціўніка было б цяжка.

Асноўная маса людзей, аднак, ваявалі не шкадуючы жыццё, з выразным усведамленнем: яны выконваюць свой абавязак. Што датычыцца расійскіх паліцэй у рамках сцен гэтых атак з крыкамі: «За Сталіна!», «За Радзіму!», дык на справе гэтага ніхто не крычаў. Крычалі іншае — «Ур-ра!», маючы на ўвазе, чым свет стаіць. Але усведамленне — над Айчынай сапраўды нависла смертная пагроза, мы можам трапіць у рабства — гэтае адчуванне нараджала магутны вал патрыятычных пачуццяў, гартвала магутную сілу адпору. І ў рэшце рэшт яна стала непахіснай. Не, не загінула Сталінца цэментавалі армію, не загараджальныя атары і не СМЕРШ.

— Вам давялося стаць адным з арганізатараў партызанскага руху на Беларусі...

— На перапачатковым этапе дэполага партызанам была вельмі незадавальняючая, пра не ніхто ўсёй не думаў. Нават абкомы партыі, што ішлі ў тыл праціўніку, не мелі рацыю. Вельмі беднае асвятленне, прымітныя амуныя груп... Усё рабілася спекам, непрадумана.

Мы аддавалі ўсе сілы, каб паставіць падполле больш-менш арганізавана, і нейкая апорная звяноў ў рэшце рэшт стварыцца ўдалося, але ў цэлым гэтая работа вылілася вельмі цяжка.

Увесі 41-м, палову 42-га года вышэйшае кіраўніцтва, нягледзячы на вядомы сталінскі заклік у звароце да савецкага народа з ліпеня, партызанскі рух не кіраваў і фактычна не існаваў. Я лічу гэта вельмі грубай памылкай, яе вынікі — беларуская страці людзей, сапраўдных патрыотаў Айчыны.

Мне давялося бачыць ампутацыю рук і ног з дэполагаў звычайнай цыслярскай пілы, калі замест наркова нішчэннага давалі самагон-пяршак...

І толькі калі ў 42-м годзе пасля наваздажы жорсткіх нямецкіх рэпрэсій і адкаваўшага росту народнага супраціўлення ў аводах нямецкага камандавання з'явіліся рэгулярныя трыкожныя паведальнікі аб так званых камуністических разбойніках і бандытах, тады толькі да Сталіна дайшло: наяву сур'ёзны фактар! Да таго ж увесі сусветны друк пачаў пісаць пра народных месціўцаў, сабівцаў Беларусі, Украіны, Браніцы, Сасноўкі, Паскоўніцы. Восі ў Краіні і вырашлі: трэба аб'яднаць рух у тэле ворага. І з'явіўся Цэнтральны штаб партызанскага руху на чале з Панамарэнкам.

— Існуе пункт погляду: партызанскія атары пачалі арганізоўвацца з падчас медзавешчання Беры?

— Гэта няпраўда. КДБ і разведуправленне Гештаба арганізавалі групы і атары спецыяльна, галоўным чынам разведвальныя і дасведчальныя, іншыя раў — тэрыстычныя. Яны мелі выдатны штабны радзеператчыцкі амерыканскай вытворчасці і маленькія радыё «Вавёрка», што працавалі ў радыусе 200—300 кіламетраў. Па ўсёй Беларусі, па-мойму, такіх прафесійнальных адзінак было недзе каля двух дзесяткаў, такіх як у цэлым у рэспубліцы дзейнічалі тысячы тысяч атараў, сотні браў. Так, разведка паўсюдна ўкраіна свайх людзей, ніхто не ўтойвае існавання асобных аддзелаў, што падпарадкоўваліся службе КДБ. Але яны складаліся з аднаго-двух чалавек. У той час як партыяна-камавольскія арганізацыі падполлі рэспублікі аб'ядноўвалі звыш ста тысяч чалавек.

— Здарасца, гора-тэарэтыкі разважаюць: калі нямецкая акупацыйная адміністрацыя была больш гібкая, народная вайна не мела б перспектывы...

— У контрпартызанскім арсенале практыка альтэрнатыўна зарэкамендавала сабе як даволі каварная і эфектыўная: да таго б, калі б Падкін пытанне — і, калі ласка, сумненне пасяна... Разумею, ідзе размова не пра тую гісторыю, што рэальна здарылася, а пра намеры і магчымасці развіцця. У выніку накручваюцца горы дэмагогіі, глупства, лухты...

«Док вое», што датычыцца канкрэтнага вашага пытання. Так, магчыма, пры ўмове больш ліберальнага акупацыйнага рэжыму супраціўленне было б менш актыўным, затое павялічылася б колькасць калабарызмаў, агенты ў г.д., і да т.д. Але ж вайна стала таю, якой яна ваявала. Па-другое, смеем вас запэўніць, самая справядлівая акупацыя, захоп рэспублікі пад уладу чужой дзяржавы, чужой нацыі зневажало карэннае, галоўнае ў характары народа — пачуццё чалавечай годнасці. Восі чаму паміж вамі альтэрнатыўна — тыповы прыклад нікапроўных прыёмаў, рознічых на дыскрэдытацыю таго сапраўднага гераізму, які праявіў беларускі народ, што заставіў без абароны, без сур'ёзнай падтрымкі да сярэдзіны — канца 42-га года. Без сур'ёзнай увагі да сабе з боку геніяльнага і мудрага таварыша Сталіна, які аддаваў перавагу не справе, а напышлівым правам ды мудрым павучэнням...

— Вы не заўважылі публікацыі, дзе гаворыцца пра вашы спрэчкі з Мазуравым?

— Я ніколі не прытрымліваўся ліній на палітыку не прызнаваць у каханні. Я ні ў кога не прасіў прабачэння, акрамя тых выпадкаў, калі дапускаў грубасць, а гарачыня ў мяне здаралася.

— Гэта так, прамадова да адказу.

Што датычыцца Мазурава, дык ён быў са-

мым блізім з майх сяброў. У партызанах мы нейкі час жылі ў адной хаце... Але тады мы не вылі разам ні чаркі гарэлкі — было не да таго — працавалі, як пракаваны. Калі пасля франтовага рашэння іх трапілі на камандзірскія курсы «Востра» і захацелі пайсці з іх для барацьбы ў фашысцкіх тылах, у двойчы каляднічаў перад Панамарэнкам: «Няма патрэбны такіх сакратары падполнага ЦК камсамолу!» Дарэчы, калі ў 53-м я адмовіўся ісці Старшынёй Саўміна Беларусі, гэтую пасадку заняў па прапанове Патолічава менавіта Мазураў, што і паслужыла асновай для літэрат. Хоць мы ні разу не паспрачаліся і не далі адзін аднаму ніякіх падстаў для папрокаў.

— Я вельмі шкадуў аб раннім яго выхадзе з палітычнай сцэны. Брэжнеў неўлюбів Мазурава за ўпарты характар, — сумленны, прамы, рэзкі. Ён сапраўды тады прыхварэў, але працаваў мог.

— Успомнім яшчэ аднаго партызана — Машэрава...

— У той жа «Звяздзе» нядаўна пісалі: уладу Патры Міронавіча была здзіўлена, што ў ЦК КПСС не знайшлі нічога лепшага, як паслаць на пакаванне Зімяніна, з ім у Машэрава былі вельмі складаныя адносіны... «Мілая» фразачка...

Што ж было на самай справе? Сакратаром Маладзечанскага падполнага абкома камсамолу яго вылучылі з пасадкі камісара партызанскай бригады, дзе ён вельмі добра праявіў сябе. Я падтрымаў гэтую кандыдатуру, знаёміўшыся з прадастаўленымі дакументамі. А праз некаторы час, пасля рашэння, мы вылучылі Машэрава на званне Героя Савецкага Саюза.

— Быццё пошлае меркаванне, што тая «эрачка» была дадзена не толькі за баяныя заслугі добрага, сумленнага, смелага хлопца, колікі з прапагандысцкіх меркаванняў — вуны, маўляў, які ў нас камсамольскіх лідэраў: рымукіце, хто наступілі!

— Не, гэта няпраўда. Хоць да звання яго сапраўды прадстаўляў ЦК камсамолу. Дарэчы, нашу ініцыятыву падтрымаў і БШПД. Калі рашэнне аб узнагародзе Машэрава прынялі, з'явілася радыёгэаграфія паведамлення: герой, аказавецца, быў у палоне! Машэраў, аказалася, як грот сродку яснага неба. Справа ў тым, што згодна з палажэннем, зацверджаным у Палітбюро, тая, хто быў у палоне, не мелі права на ўступленне ў партыю, прадстаўленне да ўзнагарод — ніякіх адгаворак! У іх была адна прычына: заглядваючы сваю «віну» крывей...

— А хто даведзася пра мінулае Машэрава?

— Контрразведка...

— Ну і...

— Я да Панамарэнка: такая гісторыя.

Той: «Што ж рабіць — абараняць яго ці не? Я гэтага Машэрава нават не бачыў, як, дарэчы, і ты...» — «Так, але менавіта гэты чалавек вельмі добра адымаўся пра яго. У прыватнасці, семімі добрым чынам характарызаваў яго Таня Гаварэнь, будучая жонка Прытыцкага».

— Я прапанаваў Панцеляймону Кандратавічу наступнае: «Ён біўся, двойчы паранены. У палон трапіў пры фарміраванні дывізіі, якая нават у бой не ўступала. Дарэчы, улічыце — чалавек здолеў уцячы! Свой міхавыя грэх Машэраў не ўтойваў — пра ўсё напісаў сам. Адным словам, абаронімі. Менавіта чысты не паслухаючы, а ваша слова можа стаць рашучым». — «Добра. Але май на ўвазе: ты асабіста адкаваў за свайго Машэрава! За кожнага яго чыжыма, кожнае яго дзеянне!»

Панамарэнка тут жа дамовіўся з Цанавай, і той сказаў, што справа закрыта. Сапраўды, скончылася вайна, Машэраў пайшоў наперад, гісторыя з палонам больш не вылівала, хоць аднойчы чысты нагадлі мне пра яго. Я адказаў: «Таварыш, ёсць рашэнне вышэйшых інстанцый — больш да гэтай справы не вяртацца».

— Самому Пятру Міронавічу вы расказвалі пра тое, што здарылася?

— Ні разу. Хоць, даходзілі чуткі, ён ведаў, як усё здарылася. Але Машэраў таксама ніколі не заводзіў са мной ніякіх разоў пра гісторыю свайго ўзнагароды. Вядзіць, ён разумее: не ўдымаю я сам гэтую тэму — значыцца, няма чаго варушыць мінулае. Хоць, мне здавалася, нешта яго мучыла... Можна, мая стрыманасць.

— Міхаіл Васільевіч, а якую пазіцыю заняў Машэраў ў 53-м годзе пры галасаванні на пленуме?

— Нейтральную. Ён не падтрымаў ні мяне, ні Патолічава.

— Але ўсё гэта — пытанні ўзаемаадносін персаналі, і таму не вельмі цікава...

— У публіцыстыцы, мемуарна-апошлага часу ўсё большую ролю набыла думка: партызанам «надастаўлялі» пад немцаў ледзь не цэлыя раёны. Мне асабіста даводзілася чуць ад старых самага рэальна, у гэтых разказах рэальнасць была куды больш праявілі, чым ва ўзніслай патрыятычнай літаратуры часоў застою. Але ж ці можна падводзіць базу пад ідэю некай вайскай правакцыі — народных месціўцаў супраць свайго ж народа?

— Гэта страўнішная, нахабная няпраўда. Галоўнай задачай партызанскага руху, акрамя ўдару па фашызме, лічылася абарона народа — жанчын, старых і дзяцей ад знішчэння. Паўсюды мы мелі рэзервовыя лясы, балоты, зямліны, схаваныя склады... За атарамі, бригадамі, злучэннямі пачаліся цэлыя цывільныя абароны адных хірургаў, якім пагражала поўнае вынішчэнне, выратаваліся тысячы і тысячы.

— Галоўным чынам мы дзейнічалі ў партызанскай зоне ўсходняй Беларусі і аблапіраеца на гэтыя ўспаміны. Але ў заходніх раёнах карціна была, набыць, іншая?

— Так, там пэўны ўплыў мела польская армія Краёва, якая ваявала барацьбу супраць немцаў куды менш актыўна, чым супраць нас. «Акаўцы» шкідзілі вельмі моцна. Я не асуджаю іх за тое, што яны змагаліся за сваю радзіму. Аднак калі «акаўцы» гаспадарылі ў беларускіх раёнах, прымаючы іх за польскія, гэта было, дыпламатычна кажучы, некарэктна.

Аляксандр УЛЦЕНАК.

(Працяг будзе.)

ЗАСНАВАЛІНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар **У. НАРКЕВІЧ**.
Рэдакцыйная калегія: **АНДРЭЙВІЧ** (намеснік галоўнага рэдактара), **ВАРАНОВІЧ**, **У. ГОТЯН**, **В. МІХАЙЛО**, **Л. ПАХАЛЕНІК**, **М. МІХАЙЛІЧ** (першы намеснік галоўнага рэдактара), **А. МІСНІКОВ**, **Л. РЫЖАНКОВА** (намеснік галоўнага рэдактара), **А. ЦІХАНОВІЧ**, **С. ШАЦКОУ**.

КАЗЛУ-РУДСКАЕ ДЗЯРЖАўНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА «ЖАНІДРАС» БЕЗ АБМЕЖАВАННЯў РАМАНТУЕ РУХАВІКІ ГАЗ-51 І ГАЗ-52.

КОШТ РАМОНТУ:

1-й камплектацыі — 8.000 руб.
2-й камплектацыі — 6.000 руб.
ПРАДАЕ НАСТУПНУЮ ПРАДУК:

вентылятарты 290-11 — 12.000 руб.
транспарцёрты ТЗП-10 — 15.000 руб.
станды ОП 16348 — 3.000 руб.

асвятляльныя шчыты ОП-6 — 1.020 руб.
размеркавальныя скрынкі ЯРВ34 — 2.142 руб.
Адрас прадпрыемства: 234500, Літва, Марыямпальскі раён, г. Казлу-Руда, вул. Даўканта, 19.
Даведкі па тэлефоне (код 8-01243): 25-075, 25-163, 25-059.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Сям'я Эрык Гюнтэр з Германіі шукае Марыю Купшалёву, якая ў гады вайны была вывезена на прымусовыя работы з Беларусі, працавала ў Штрэліне каля Данцыга (цяпер Гданьск) у сям'і Шайбле хатняй работніцай і няняй дзяўчычкі Эрык, якая нарадзілася ў 1943 годзе.

Саму жанчыну ці тых, хто што-небудзь пра яе ведае, просім напісаць на адрас: Германія 0-4350, Вернбург, Фрыдэнсале, 31.

Tetra Pak ALFA-LAVAL

МЛЕЧНЫ ШЛЯХ ІДЗЕ ДА ВАС

КАМПАНІЯ АЛЬФА-ЛАВАЛІ І ТЭТРА ПАК
СА ШВЕДЦЫ належаць да вядучых пастаўшчыкоў абсталявання для малакаперапрацоўчай і ўпакавальнай прамысловасці ва ўсім свеце.

ЗАПРАШАЮЦЬ НАВЕДАЦЬ
вялікую перасовачную
выстаўку

У МІНСКУ НА ПРАСПЕКЦЕ МАШЭРАВА, 14,
З 20 ПА 22 ЖНІўНЯ Г.Г. З 10 ДА 17 ГАДЗІН.
Кантакты тэлефон 29-34-28.

На Беларусі расце паўсюды ў ліставых і эшчаных лісах, на суліністых і супясчаных глебах, у зарасніках, срод хмызнякоў, на палях.

Медуница якаясь вельмі блізка па знешняму выгляду, уплыву да другога віду — медуницы лекавай.

Шматгадовая травяністая расліна вышынёй 15—40 см. Вясоў з карніна развіваюцца кветкасныя пасці. Лісце на іх невялікае, эліпсае. Летам, пасля цвіцення з'яўляюцца з карніна пакарочаныя парэсткі з пучкамі прыкараёвых сэрцападобна-яйкападобных лісцяў, цёмназялёных, змужаных у доўгі чаранок.

Кветкі спачатку чырвоныя, пасля пурпурова-фіялетавыя, сабраныя ў малочетныя завіты, якія стаяць на верхавіне шчыткападобнае суквецце.

Плады складаюцца з 4 арэшкаў. Уся расліна ўсёна жалезісты і простымі валокамі.

У траве змяшчаюцца сілы, дубільныя рэчывы, воікі крэмнію, вітаміны, карані, сляды алкаголю, руцін, солі жалеза, калію, марганцу, мікразэменты: ванады, нікель, серабро, стронцій, титан і інш.

Пры харчаванні ўжываюць карыснае эліпсае медуницы прысяд. З яе варыць супы, баршчы, гатуець вітамінізавыя салаты, гарніры.

Медуница лекарская

травяні, малазаснае або алейнае.

150 г медуницы, 150 г рэзкі, 200 г эліпсае медуницы, 30 г сям'яў медуницы (або алейнае), соль па смаку.

САЛАТ А МЭДУНІЦА І МЯСАМ. Здарэнае лісце медуницы змяшчае з кавалачкамі варанага мяса, круты варанага яйка, нарэзанай эліпсае медуницы, дадаюць лімонны сок, паліць. Заправіць смятанай ці майоназам.

200 г медуницы, 100 г мяса, 1 яйка, 1 ст. лыжка лімоннага соку, 25 г эліпсае медуницы, 25 г сям'яў (ці майоназу), соль.

ПЕРШЫЯ СТРАВЫ З

СУП А МЭДУНІЦА. У падсоленым мясным бульёне ці варэварыць бульбу, цыбулю рэчоту, моркву, нарэзану пэтрэўку, дадаць эліпсае медуницы, паліць, пасыпаць эліпсам кропу і пэтрэўку.

300 г мясага бульёну, 300 г бульбы, 100 г морквы, 100 г пэтрэўкі, 100 г цыбулі, 100 г рэчоты, 150 г морквы, 150 г пэтрэўкі, 100 г эліпсае медуницы, 25 г сям'яў, соль, эліпсае кропу і пэтрэўку.

ДРУГІЯ СТРАВЫ А МЭДУНІЦА

Бульбяныя ПАРАЖЫ А МЭДУНІЦА. Гарачую адвараную

18.05. «Вататыя таксама плачуць»
18.50. Дэвічкі XXV летніх Алімпійскіх гульняў.
19.00. Тэма.
19.45. Дэвічкі ночы, малышы.
20.00. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. У перапынку (23.00) — «Сіра».

0.25. «Заварні пад маску»
Маст. фільм. «Канал «Рэсія»
7.00. Весті.
7.20. Час дэлаваў людзей.
7.50. Вольны час. «Уагані: здымаюць»
Рэсія і свет.
8.35. Дак. праграма. «Паданне пра нааццкага атамана Брэма Памфэвіча і яго нахад у Сібіру»
9.10. Майстры. А. Васілянін.

9.49. Співаль Ларыса Трубніна.
9.55. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. Вайсбол.
10.00. Навіны.
10.30. Спорт-шоу.
10.50. Тэлебачанне.
11.00. Палітыка.
11.30. Там-там-навіны.
11.45. Т. І. Ка.
11.50. Апацыя.
12.00. Пэтрэўка.
12.15. Параманці вясні.
12.30. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. Бокс.
12.45. Весті.
13.00. Спорт-шоу.
13.15. Рэспубліка.
13.30. Рэспубліка.
13.45. «Санта-Барбара»
Маст. фільм.

20.35. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. Бокс. Вольная барацьба. Мастацкая гімнастыка.
22.00. Весті.
22.20. Спорт-шоу.
22.30. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. Вайсбол (жанчын). Вясцеб (мужчын).

7 жніўня
Беларуская тэлебачанне
8.30. Рэспубліка.
8.50. Навіны.
9.00. «Футурачка для хмары»
«Сераброўныя звонкі»
«У краіне яснай даўншчаты»
12.20. Знаёмыя а навайскіх краінах
12.30. Знаёмыя а навайскіх краінах
12.40. XXV летніх Алімпійскіх гульняў. У перапынку (23.00) — «Сіра»
13.00. Зоркі балетнага танца
Рэсія і ЗША.

19.00. Абласныя навіны (Менск).
19.10. Палітычныя каментарыі. Што адбываецца ў нашым шматпартыйным доме?
19.40. «Дваццаць дзён рэспублікі»
19.50. «Панішчэныя»
20.00. «Панішчэныя»
20.10. «Панішчэныя»
20.20. «Панішчэныя»
20.30. «Панішчэныя»
20.40. «Панішчэныя»
20.50. «Панішчэныя»
21.00. «Панішчэныя»
21.10. «Панішчэныя»
21.20. «Панішчэныя»
21.30. «Панішчэныя»
21.40. «Панішчэныя»
21.50. «Панішчэныя»
22.00. «Панішчэныя»
22.10. «Панішчэныя»
22.20. «Панішчэныя»
22.30. «Панішчэныя»
22.40. «Панішчэныя»
22.50. «Панішчэныя»
23.00. «Панішчэныя»
23.10. «Панішчэныя»
23.20. «Панішчэныя»
23.30. «Панішчэныя»
23.40. «Панішчэныя»
23.50. «Панішчэныя»
24.00. «Панішчэныя»
24.10. «Панішчэныя»
24.20. «Панішчэныя»
24.30. «Панішчэныя»
24.40. «Панішчэныя»
24.50. «Панішчэныя»
25.00. «Панішчэныя»
25.10. «Панішчэныя»
25.20. «Панішчэныя»
25.30. «Панішчэныя»
25.40. «Панішчэныя»
25.50. «Панішчэныя»
26.00. «Панішчэныя»
26.10. «Панішчэныя»
26.20. «Панішчэныя»
26.30. «Панішчэныя»
26.40. «Панішчэныя»
26.50. «Панішчэныя»
27.00. «Панішчэныя»
27.10. «Панішчэныя»
27.20. «Панішчэныя»
27.30. «Панішчэныя»
27.40. «Панішчэныя»
27.50. «Панішчэныя»
28.00. «Панішчэныя»
28.10. «Панішчэныя»
28.20. «Панішчэныя»
28.30. «Панішчэныя»
28.40. «Панішчэныя»
28.50. «Панішчэныя»
29.00. «Панішчэныя»
29.10. «Панішчэныя»
29.20. «Панішчэныя»
29.30. «Панішчэныя»
29.40. «Панішчэныя»
29.50. «Панішчэныя»
30.00. «Панішчэныя»
30.10. «Панішчэныя»
30.20. «Панішчэныя»
30.30. «Панішчэныя»
30.40. «Панішчэныя»
30.50. «Панішчэныя»
31.00. «Панішчэныя»
31.10. «Панішчэныя»
31.20. «Панішчэныя»
31.30. «Панішчэныя»
31.40. «Панішчэныя»
31.50. «Панішчэныя»
32.00. «Панішчэныя»
32.10. «Панішчэныя»
32.20. «Панішчэныя»
32.30. «Панішчэныя»
32.40. «Панішчэныя»
32.50. «Панішчэныя»
33.00. «Панішчэныя»
33.10. «Панішчэныя»
33.20. «Панішчэныя»
33.30. «Панішчэныя»
33.40. «Панішчэныя»
33.50. «Панішчэныя»
34.00. «Панішчэныя»
34.10. «Панішчэныя»
34.20. «Панішчэныя»
34.30. «Панішчэныя»
34.40. «Панішчэныя»
34.50. «Панішчэныя»
35.00. «Панішчэныя»
35.10. «Панішчэныя»
35.20. «П